

Římané a Germáni v kraji pod Pálavou

Nová stálá archeologická expozice v Regionálním muzeu v Mikulově

Expozice „Římané a Germáni v kraji pod Pálavou“ je po dlouhé době novou stálou výstavou s archeologickou tematikou, realizovanou ve spolupráci Archeologického ústavu AV ČR Brno a Regionálního muzea v Mikulově. Otevřena byla v červnu tohoto roku.

Specifickým rysem, jímž se nová výstava liší od většiny archeologických expozic v muzeích, je její zaměření jen na jednu, kulturně svěbytnou a svými historickými rozměry velmi významnou etapu protohistorického vývoje našeho území. Na rozdíl od běžné, a v muzejních institucích s nadregionální působností očekávatelné snahy o přehlednou prezentaci pravěkého vývoje konkrétního území pomocí archeologických nálezů, se snaží k zájmu o kulturní dědictví země přilákat veřejnost jinou cestou. Koncepce stálé expozice vychází z názoru, že systematické, chronologicky strukturované přehledy prehistorického vývoje netřeba na nižším článku muzejní sítě reprodukovat v teritoriálně užším pojetí. Naopak je vhodné v každém menším regionu nacházet mezi obdobími vývoje, lokalitami nebo nálezy, to „nejhodnotnější“, to co významem přesahuje

místní rámce, to čímž se díky významu mohou obyvatelé kraje nejspíše identifikovat. Zároveň se přiklání k názoru, že pokud to okolnosti dovolí, tak se mají vybrané archeologické „atraktivity“ prezentovat v místě svého nálezů.

Region, jehož dominantou jsou pískovcové skály Pavlovských vrchů a jehož dnešním přirozeným kulturním centrem je Mikulov, patří u nás bezesporu k nejbohatším územím s archeologickými nálezy a je prakticky od počátků kontinuálně lidskými komunitami utvářenou typickou kulturní krajinou. Prezentace tohoto bohatství široké veřejnosti je dlouhodobým dluhem odborných archeologických a muzejních kruhů. V posledních letech je tento dluh ze strany veřejnosti a municipalit stále silněji připomínán a je vznesen zcela legitimní požadavek, aby výsledky z veřejných zdrojů financovaných výzkumů a nejhodnotnější části muzejních depozit byly dostupné též široké veřejnosti. Je to veškrze pozitivní jev, kterému se snaží i tato nová expozice vyjít vstříc.

Po četných diskusích s řadou odborníků vypracovali pracovníci Archeologického ústavu AV ČR Brno a Regionálního muzea v Mikulově společný dlouhodobý archeologicko-muzejní program prezentace dvou mimořádných tematických okruhů. Jsou jimi mladopaleolitické společenství lovců mamutů se stěžejními lokalitami v Pavlově a Dolních Věstonicích a římský vojenský zásah na naše území s ústředním nalezištěm na Hradisku u Mušova. Tento komplexní program zahrnuje mj. naučné stezky (z nichž jedna na území zmíněných obcí s paleolitickými lokalitami je též od letošního roku otevřená), terénní a muzejní prezentace.

K základním cílům programu patří kvalitní stálá expozice římských nálezů z Hradiska u Mušova, ale i dalších časově a historicky souvisejících – často též zcela unikátních – germánských hrobových či sídlištních památek. Unikátnost, význam historické výpovědi a mnohdy i samotná estetická hodnota těchto předmětů splňuje všechna kritéria k tomu, aby je bylo možné dlouhodobě a samostatně muzejně prezentovat.

Na rozdíl od krátkodobých výstav, které jsou formátem, na němž lze představit hlubší odborný pohled na konkrétní témata, koncepce této stálé expozice se nesnaží o úplnost a jednoznačnost historického sdělení. Vychází z předpokladu, že té části návštěvníků, která chce do problematiky římských a germánských památek pronikat hlouběji, je potřeba nabízet další možnosti (mj. doprovodné programy, kvalitní publikace apod.). Nová expozice by ráda zaujala návštěvníky netradičním výstavním prostorem, symbolikou prostorového členění a především vizuálním důrazem na exponáty jako takové. Upozaděna je v ní snaha o detailní vysvětlení funkce, stáří a dalších výpovědí jednotlivých předmětů. U trojrozměrných objektů (např. systém římského pod-

podlažního topení či interier knížecího hrobu z Mušova) nebylo záměrem vytvořit rekonstrukci konkrétních staveb nebo náleзовých situací, napodobit původní technologické postupy či metodami experimentální archeologie ověřovat správnost odborných hypotéz. Mají být pouze „ilustrací“ a jinak mrtvé a pro veřejnost ne vždy zcela uchopitelné nálezy opatřit „obalem“, umožňujícím dojemově bohatší percepci exponátů.

Expozice je přes svůj dlouhodobý charakter určitým způsobem „otevřená“ a její autoři ji budou průběžně aktualizovat, obnovovat a doplňovat. V prvním sále jsou k dispozici zatím neumístěné mobilní vitríny, které budou sloužit k sezónním prezentacím nových nálezů z doby římské. Vzhledem k dlouhodobé programové spolupráci dvou institucí, z nichž jedna převážnou část výzkumů doby římské v regionu realizuje, lze očekávat bohaté možnosti budoucího obohacování a průběžné inovace výstavy. Základní informace o dostupnosti nové expozice lze nalézt na adrese: www.rmm.cz.

**Mgr. Balázs
KOMORÓCZY, PhD.
Archeologický ústav
AV ČR Brno**

